

LETNIK XLII, ŠTEVILKA 1/2026

NOVA GLASILO
FILATELISTIČNE
ZVEZE SLOVENIJE

FILATELIJA

ISSN 1408-0303

V tej številki si lahko preberete:

Bojan Bračič Beseda predsednika	3
Bojan Bračič Potrebe po tiskanih izvodih Nove filatelije	4
Izidor Jamnik Kripto znamka – 1	5
Veselko Guštin Italo Vascotto	6
Veselko Guštin Knjiga „Ilustratorji razglednic“	7
Igor Pirc Osnutki za letalske in frankovne znamke leta 1949	8
Boštjan Petauer FRPSL Sprehod po Ljubljani (II.)	10
Boštjan Petauer FRPSL Prvi pravoslavni malteški vitez	14
Boštjan Petauer FRPSL Bled v ogledalu maksimum kart	16
Veselko Guštin Zgodba o pismu – 30	21
Veni Ferant Kako se je Žalec nehote znašel na poštni znamki?	22
Veni Ferant Kraja iz pisma	24
Veni Ferant Iščemo perfine s slovenskega ozemlja	26
Veselko Guštin Svetovna filatelistična razstava DUBAI 2026	27
Izidor Jamnik Razstava Maksí Ravne 2026	30
Boštjan Petauer FRPSL Nov nacionalni sodnik	33

Janez Cerkvenik Ta veseli dan kulture 2025	34
Bojan Bračič Predstavitev voščilne znamke	38
Janez in Gregor Cerkvenik Mednarodna filatelistična razstava: „Poštna zgodovina Slovenije in Srbije“	40
Gregor Cerkvenik Od Rusjana do Boscarola	44
Oglas našega sponzorja Pošta Slovenije: Prenesi aplikacijo Moja Pošta	48

NOVA GLASILLO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE FILATELIJA

„Za bogatitev in širjenje filatelističnega znanja.“

Filatelistična zveza Slovenije (Zveza FZS) je registrirana v Ljubljani kot neprofitna organizacija zveze filatelističnih društev v Sloveniji. Je članica Mednarodne filatelistične zveze (Fédération Internationale de Philatélie - FIP) in Združenja evropskih filatelističnih zvez (Federation Of European Philatelic Associations - FEPA).

Za izdajatelja: Bojan Bračič, predsednik FZS.

Uredniški odbor

Glavni in odgovorni urednik: Veni Ferant
e-naslov: veni.ferant@gmail.com

Člani uredniškega odbora:
Bojan Bračič, Veselko Guštin, Igor Pirc,
Peter Suhadolc, Alojz Tomc.

Ponatis člankov z navedbo avtorja je dovoljen samo s pisnim soglasjem uredništva.

Fotografija na naslovnici:

Maksimum karta iz zbirke Boštjana Petauerja.

Oblikovanje in priprava za tisk: Veni Ferant.
Tisk: Tiskarna Koštomaj, Celje. Marec 2026.
Naklada: 600 izvodov.

Naslov uredništva: Filatelistična zveza Slovenije,
p.p. 1584, 1001 Ljubljana. <http://www.fzs.si>

ISSN 1408-0303.

Člani FZS prejajajo glasilo brezplačno.

Beseda predsednika FZS

Spoštovane kolegice in kolegi,

letošnje leto se je začelo filatelistično precej aktivno. V začetku marca smo odprli dve razstavi z mednarodno udeležbo, o katerih boste več prebrali v tej številki. Ravno tako smo izpeljali odmevno predstavitev ene od znamk iz januarskega sklopa, ob tem pa imamo še nekaj manjših priložnostnih razstav. Razstave pa so dejavnost, ki je pokazala na ne tako majhen problem, imenovan vitrine za razstavljanje znamk. Še ne tako dolgo nazaj smo v Sloveniji razpolagali s solidnim fondom razstavnih vitrin; 200 vitrin, ki sprejmejo po 2 x 16 standardnih razstavnih listov in 177 vitrin, ki sprejmejo po 2 x 12 listov vsaka. Sedanje stanje, potem ko so nekaj vitrin uspeli popraviti, pa je 130 velikih in 95 manjših vitrin, ki so trenutno še uporabne. Da se stvari z uporabo izrabijo, je dejstvo, toda da se je v 15 letih število uporabnih vitrin skoraj prepolovilo, kaže, da se z njimi ne ravna ravno prijazno. In kdo jih uporablja? Mi, filatelisti. Pri takem trendu si kmalu ne bomo mogli več privoščiti niti društvenih razstav, kaj šele kaj večjega. Da si novih vitrin ne moremo privoščiti, pove podatek iz zadnje ponudbe – ena vitrina stane več kot 900 (devetsto) evrov.

Poseben problem so nosilci listov, ki jih uporabljamo v starih, lesenih vitrinah. Po začetnem kontingentu, ki smo ga dobili skupaj z vitrinami, je Zveza kasneje kupila še tisoč omenjenih nosilcev in enako količino jih je kupila Pošta, ki je lastnica 75 teh vitrin; ostale so v lasti FZS. In danes je polovica teh vitrin spet praznih. Da se z leti in uporabo kak nosilec izgubi in kakšen tudi polomi, je normalno, toda da bi jih izgubili in polomili dva tisoč, je neverjetno. Imamo pa informacije, da so si po posameznih društvih naredili zaloge za vsak slučaj, kar je povsem nefer in nesprejemljivo, saj tisti, ki skrbno in pošteno ravnajo z vitrinami in si niso naredili rezerve zaloge nosilcev listov, teh vitrin zdaj ne morejo uporabljati, ker so pretežno prazne. Pošteno bi bilo, da se te rezerve vrnejo v vitrine.

Drugi problem so kitajske vitrine, pri katerih škatlo z desetimi vitrinami spremlja še škatla s priborom za postavitve vitrin. Ta pribor mora biti zelo natančno po kosih vrnjen v škatle, saj se drugače zgodi, da nekdo dobi škatlo, v kateri je pribora samo za nekaj vitrin, ker jih je zadnji uporabnik v drugo škatlo dal pač nekaj več – res je vse vrnil, vendar napačno zapakiral. V skladišču so obljubili večjo kontrolo pri vračanju vitrin in ne bo vzpodbudno, če se bo nekdo znašel na »črni listi« tistih, ki si vitrin ne bodo mogli več sposoditi.

Bojan Bračič, predsednik Zveze FZS

Bojan Bračič

Potrebe po tiskanih izvodih Nove filatelije

Novo filatelijo uspešno izdajamo zadnjih 30 let. V tem času se je marsikaj spremenilo, ogromno stvari se seli iz papirne oblike v digitalno obliko, na svetovni splet.

Eden od razlogov je varčevanje. Objava na spletni strani zahteva sicer povsem enako urejanje in oblikovanje in pripravo za tisk, odpade pa tiskanje samo in seveda pošiljanja natisnjenega.

Do sedaj smo *Novo filatelijo* razdeljevali društvom po sistemu število članov + nekaj izvodov za knjižnico, propagiranje filatelije itd. Ugotovljamo pa, da v marsikaterem društvu natisnjeni izvodi ostanejo, ker so člani društva poleg filatelistov tudi drugi zbiralci, ki jih filatelistične vsebine ne zanimajo, nekateri pa imajo vse raje v digitalni obliki, ker ne zaseda prostora na policah.

Tiskanje *Nove filatelije* pomeni za Zvezo strošek, ki ga poskušamo zmanjšati, saj nam je stalni sponzor precej oklestil letno podporo. En vidik varčevanja je izdaja dveh številok v samo enem zvezku, kar prakticiramo v zadnjih letih, druga možnost pa je oblikovanje realne naklade – koliko izvodov vsake številke v resnici potrebujemo. Nepotrebni višek pomeni odvečni strošek.

Da bi se lahko približali realni nakladi, **prosimo vsa društva**, da nam v roku enega meseca, najpozneje pa **do 10. maja 2026**, odgovorijo, **koliko izvodov** posamezne številke *Nove filatelije* v resnici **potrebujejo**. V primeru, da ustreznega odgovora iz posameznega društva ne bomo dobili, bomo to razumeli, kot da v tem društvu Nove filatelije v papirni obliki ne potrebujejo. Bo pa za vse še vedno na voljo objava v elektronski obliki na spletni strani FZS, kot je to bilo tudi do sedaj.

Vaše odgovore pošljite na e-naslov glavnega in odgovornega urednika: veni.ferant@gmail.com

bojan.bracic@triera.net

Izidor Jamnik

Kripto znamka – 1

Dandanes sta svet in splet preplavljena z besedo kripto oz. angleško različico »crypto« in z vsemi mogočimi izpeljankami, ki jih npr. v Ilustriranem angleškem slovarju Oxford, ki je bil izdan leta 2004, sploh ne najdemo.

Sama beseda *kripto* izhaja iz grščine in jo prevajamo kot prikrit ali tudi skriven.

Največkrat zasledimo besedo *crypto* v kombinaciji *cryptocurrency* – kriptovaluta, v filateliji oz. našem območju zbiranja pa se je pojavila beseda *cryptostamp* ali pa poslovenjeno *kripto znamka*.

Sedaj pa se pojavi vprašanje, kaj sploh je kripto znamka in seveda kaj bi zbiratelji »filatelisti« z njo počeli.

Kripto znamko lahko preprosto definiramo kot digitalni dvojček navadne priložnostne poštne znamke v digitalnem svetu – v verigi blokov.

Vzporedno pa se pojavi še besedna zveza **NFT znamka**, ki je znamka, izdana v digitalni obliki, ki pa lahko ima ali pa sploh nima fizičnega dvojnika.

NFT je angleška kratica za »*non-fungible token*«, v slovenščini pa uporabljamo besedo *nezamenljivi žeton*, ki je dejansko enota oz. količina podatkov, shranjenih v t.i. *blok verigi* ali anleško »*blockchain*«.

S kripto znamkami dejansko lahko trgujemo kot z ostalimi kripto valutami, saj vsebujejo t.i. tehnologijo veriženja blokov.

V tem delu se lotimo naše fizične zgodovine od prve kripto znamke, ki je ogledala luč sveta v Avstriji leta 2019. V obdobju do danes ji je sledilo več evropskih držav, med katerimi lahko izpostavimo še našo južno sosedo Hrvaško (leto 1. izdaje je 2020), Švico

Prva kripto znamka na svetu – Avstrija.

Vir slike - <https://crypto-stamps.org/>

(2021), Lihtenštajn, Luksemburg, Nizozemsko, Belgijo, Poljsko, Portugalsko ...

Na spletu danes že obstaja spletni portal <https://crypto-stamps.org/>, kjer lahko dejansko pregledamo tekoči digitalni katalog izdaj kripto in NFT znamk in seveda preberemo več zanimivosti ter razlag o samih »digitalnih znamkah«.

Dejansko s kripto znamkami lahko danes resno stopimo v spoznavanje digitalnega sveta, ki se je v zadnjih letih enormno razširil in drvi še naprej v prihodnost. Kar nam je danes še čisto neznano, bomo »jutri« ali pa čez eno leto, kot kaže, že uporabljali v realnem času. Živimo v vrtincu digitalne dobe, ki nas, hočeš ali nočeš, iz dneva v dan bolj vleče s seboj v prihodnost. Hkrati pa jih tudi lahko uvrstimo v tekmovalne eksponate tematske filatelije kot tudi odrpte filatelije.

Se nadaljuje.

izidor.jamnik@gmail.com

Veselko Guštin

Italo Vascotto

Tako kot vsi Slovenci niso desničarji, tudi vsi Italijani niso. Prav gotovo pa ni bil med njimi Italo Vascotto, Tržačan, levičar, socialist, filatelista, kapitan dolge plovbe.

Spoznal sem ga pred mnogimi leti, ko sem ga obiskal po priporočilu filatelista F. Juriševiča iz Kopra. Stanoval je v ulici Piccardi (*Via dei Piccardi*): iz kopske smeri, čez Škofije, skozi tunel, naravnost v hrib, druga ulica levo pa je njegova. Stanoval je v tretjem nadstropju velikega novejšega bloka. Običajno me je sprejel v dnevni sobi, ogromni, kjer je bila od opreme mizica z zofo in fotelji, majhna omarica pa še kakšna manjša mizica s televizorjem. Omenil sem mu, kaj iščem, šel je nekam na hodnik in prinesel škato (za čevlje) z materialom. S filatelijo je začel še v času STO, v Miljah, kjer je imel trgovino s filatelijo. Predvsem naši ljudje so mu prinašali razne kuverte, dopisnice ali razglednice, za katere jim je odštél nekaj sto lir. Moram reči, da sem se od njega veliko naučil, pa tudi marsikaj dobil. On mi je vedno tudi rekel: »Če ti ta ovojnica ni všeč, vzemi jo, pa boš morda dobil boljšo in boš to prodal«.

Ko je postal vdovec, se je pozneje oženil z neko gospo iz naših krajev. Kje je končala njegova filatelija, ne vem, saj tudi njegov sin ni smel v stanovanje.

Kot sem omenil, je bil kapitan dolge plovbe. Še ko je aktivno deloval, mi je povedal zgodbo, kako so z ladje na neki morski poti vrgli v morje steklenico, v katero so dali naslov, kak dolar in prošnjo, naj vrnejo pismo. Teh odgovorov je bilo kar nekaj, toliko, da je lahko pripravil zanimivo razstavo na sejmišču (*Stazione*

Slika 1. Povratnica iz Sežane, cona A Julijske krajine: SESANA TRIESTE -9.1.46 v Trst. Poštšina je bil plačana z dvema znamkama AMG-VG za skupaj 4 lire.

marittima) na Pomolu 3 v Trstu. Druga zgodba govori o nas, zbiralcih poštne zgodovine, ki zelo dobro poznamo »Avviso di ricevimento« /povratnico/ v rjavo-oranžni barvi (Sl. 1), ki jih je pošiljala bolnišnica »Ospedali Riuniti«. Nekoč mi je razložil, da je bilo tega materiala kar za

Slika 2. Razglednica – akvarel Francesca, očeta Itala Vascotta, ki ga je naredil neznan soobsojenec v zaporu Coroneo, 1922.

nekaj vreč, ki jih je od bolnišnice odkupil za kak milijon lir. Še danes so predmet zbiranja in krožijo med zbiralci.

Na hrbtni strani razglednice (Sl. 2) v italijanščini preberemo: »Francesco Vascotto, (1899-1967), je bil aretiran med napadom fašistov na Združene sedeže (socialistov) v ulici Madonina v Trstu. Po petih mesecih je bil izpuščen iz zapora Coroneo, zaradi gladovnega štrajka, emigriral je v Carigrad, pozneje v New York.

Bil je italijanski politični preganjanec, partizanski borec in deportiranec v Nemčijo. Vrnitev v domovino je organiziralo društvo, ki je pomagalo pri vračanju iz koncentracijskih taborišč. (Razglednico je izdala Zveza deportirancev in političnih preganjancev Italijanskih antifašistov ob stoti obletnici rojstva.)«

Italo Vascotto je napisal tudi knjigo »*Illustratori di cartoline, nati o nativi di Trieste*« (Ilustratorji razglednic, rojeni ali živeči v Trstu). Avtor je umrl je 6. julija 2004 v Trstu.

Knjiga „Ilustratorji razglednic“

O knjižici Italo Vascotto: Illustratori di cartoline, nati o nativi a Trieste, catalogo e quotazioni / Ilustratorji razglednic, rojeni ali živeči v Trstu, katalog in vrednotenje / 1981.

Knjižica obsega kakih 50 strani, s spiskom avtorjev po abecednem vrstnem redu, z imenom izdajatelja razglednice, spiskom razglednic, ki so jih oblikovali posamezni avtorji ter ilustracijami nekaterih razglednic v č/b in barvni tehniki. Dodan je cenik v točkah (točka je bila 1000 lir). Čeprav gre za Tržačane, ki so bili lahko tudi slovenskega porekla, to ni izrecno poudarjeno. Samo iz priimkov lahko sklepamo, da bi lahko bili Slovenci (Borin iz Škednja, Duiz = Dujc, Marussig = Marušič, Mreule = Mravlje, Orell = Orel, Sigon = Žigon, Vogric = Vogrič, tisk Tržaška podružnica slovenskega planinskega društva, pa morda še kdo?). Večina razglednic je s propagandno politično ali cerkveno vsebino. Meni je najbolj poznana »*Prima esposizione provinciale Istriana*« (Prva krajevna istrska razstava), ki je bila v Kopru septembra 1910. Ilustrator je bil Orell Argio, tisk Passero, Tržič/Molfancone.

Knjižico je izdal Centro del Collezionismo iz Milj. Trgovino je Vascotto v Miljah uknil, nadaljevala pa jo je njegova žena Daria Vascotto Mauro v Trstu kot dražbeno hišo. Tu se je dalo takrat kupiti po zmernih cenah kak dober kos.

Poleg 800 izvodov je bilo natiskanih še 100 izvodov, ki jih je avtor podpisal in označil z vodnim znakom – svojim imenom. Takšno knjižico imamo tudi v knjižnici FZS.

veselko.gustin@gmail.com

Igor Pirc

Osnutki za letalske in frankovne znamke leta 1949

Včasih pri brskanju po starih časopisih naletimo na kakšno zanimivo, že pozabljeno novico. Tule vam predstavljam eno takih, objavljenih v tedenski reviji TOVARIŠ (letnik 5, številka 19, leta 1949). Gre za redkeje objavljene članke o morebitnih osnutkih za nove poštne znamke.

Pavle Anderlič, urednik filatelistične rubrike v tedniku TOVARIŠ, je spomladi leta 1949 objavil zanimive podatke o osnutkih novih frankovnih in letalskih znamk.

Zvezno poštno ministrstvo je razpisalo natečaj za osnutke novih frankovnih in letalskih znamk in prejelo do 14. marca t.l. skupno 14 serij osnutkov, ki so jih narisali razni umetniki. Razsodišče je ugotovilo, da dela niso povsem ustrezna pogojem, razpisanim v natečaju. Obenem je ugotovilo tudi, da naši najbolj znani umetniki na tem natečaju niso sodelovali.

Bolj posrečeni so bili osnutki letalskih znamk. Grafik Janez Trpin iz Ljubljane je izdelal osnutke letalskih znamk in zanje prejel drugo nagrado (prva ni bila podeljena). To serijo je ministrstvo odkupilo. Motivi so Mostar, Gozd Martuljek, Slap Plitvice, Dubrovnik, Bled – na sliki so v gornjem delu (v izboru pa še Džerdap, Sv. Jovan Kaneo na

Ohridskem jezeru, Boka Kotorska. Ostale motive je narisal Sreten Grujić).

Drugi Trpinovi osnutki so še Postojnska jama, Jajce, Bled, Budva, Jalovec. V sredini so potem še prav tako njegovi osnutki letalskih znamk z motivi Mostarja ter Triglava. Slednji motiv je bil uporabljen za vrednotnico na aerogramu!

Čisto spodaj na sliki je sedem Trpinovih osnutkov za frankovne znamke. Vsi poslani osnutki so bili 10. aprila 1949 razstavljeni v Beogradu. Vsi Trpinovi osnutki pa so bili za 1. maj razstavljeni v izložbi trgovine Jugofilatelija v Ljubljani.

Po reviji *Tovariš* št.19-49 povzel Igor Pirc.

ipirc711@siol.net

Sedem Trpinovih osnutkov za frankovne znamke leta 1949 in predstavitev v izložbi Jugofilatelije v Ljubljani.

Za pet osnutkov letalskih znamk (Mostar, gorenjski motiv, slap pri Jajcu, Dubrovnik in pa Bled) je Trpina prejel 2. nagrado (prva ni bila podeljena). Šesta znamka (spodaj desno v okvirju – letalo nad Triglavom) pa je iz skupine osnutkov, za katero je Trpin prejel 3/5 tretje nagrade!

Boštjan Petauer FRPSL

Sprehod po Ljubljani (II.)

Naslednji dan smo se odpravili na ogled nekaterih institucij. Še pred tem sem jim predstavil nekaj slik iz zgodovine Ljubljane, pa tudi eno, kako so si na začetku 20. stoletja predstavljali Ljubljano v prihodnosti.

Ljubljana v XVII. stoletju (po Valvasorju)

Pogled na Ljubljano z nebotičnika pred 2. svetovno vojno

Ljubljanski trolejbus je bil v uporabi od leta 1951 do 1971.

Potem so ga nadomestili avtobusi.

Ljubljanski tramvaj je vozil od leta 1901 do 1958. Jaz sem se peljal z njim na eni zadnjih voženj. Danes nekateri spet razmišljajo o njegovi ponovni uvedbi. Prikazovalci Ljubljane v prihodnosti so mislili, da bo takrat tramvaj še vedno vozil.

Nato smo se odpravili na pot. Izbrali smo take destinacije, da je bilo za vsakega nekaj. Pri tem smo upoštevali čas, ki smo ga imeli na razpolago, saj bi bilo možnosti za ogled ljubljanskih zanimivosti še več. Najprej smo obiskali botanični vrt, ki je od moje hiše oddaljen kak dober kilometer.

Botanični vrt

Ljubljanski botanični vrt, ustanovljen leta 1810 (za časa Napoleona), je najstarejša znanstvena, kulturna in izobraževalna ustanova v Sloveniji z neprekinjenim delovanjem. Nahaja se ob Ižanski cesti in deluje pod okriljem Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. V njem uspeva več kot 4.500 vrst rastlin z vsega sveta, vključno z mnogimi ogroženimi in endemičnimi vrstami.

Vrt vključuje tudi tropski rastlinjak, kjer so na ogled rastline iz tropskih predelov, ter različne tematske enote, kot so arboretum, skalnjak in ekološke skupine.

Poleg tega sodeluje z več kot 270 botaničnimi vrtovi po svetu in ima pomembno vlogo pri raziskovanju ter varovanju rastlinske raznolikosti.

Za našo Izzy so bile najbolj zanimive cvetlice, ki jih je gledala z velikim zanimanjem.

Ob izidu slovenskih znamk, katerih motivi izhajajo iz botaničnega vrta (in teh ni malo), vedno pripravijo tudi predstavitev rastlin, ki so na znamkah, z bogatim spremljajočim programom.

Vrtnica 'Prešeren' je prva uradno registrirana slovenska sorta vrtnice, poimenovana v čast največjemu slovenskemu pesniku Francetu Prešernu. Žlahtnitelj: dr. Matjaž Kmecl

Rožmarinka je okrasna močvirna rastlina. V naravi raste nedaleč od Botaničnega vrta, na ljubljanskem barju.

Moderna galerija

Nadaljevali smo pot pot do Moderne galerije. Ustanovljena je bila leta 1947, njeno stavbo pa je zasnoval arhitekt Edvard Ravnikar. V njej domuje stalna zbirka slovenske umetnosti 20. stoletja, poleg tega pa gosti številne razstave sodobnih umetniških praks. Deluje na dveh lokacijah: na Cankarjevi cesti (Moderna galerija) in na Metelkovi (Muzej sodobne umetnosti – MSUM), kjer se osredotoča na mednarodno umetnost in aktualne družbene teme; te lokacije nismo obiskali. Je tudi pomembno raziskovalno in izobraževalno središče

Matija Jama (1872–1947), Kolo (včasih tudi Rajanje) iz leta 1935. Slika prikazuje razposajene dekliške figure v tradicionalnih belokranjskih nošah, ki plešejo v krogu na sončni jasi.

Pompejansko omizje (Marij Pregelj, 1913-1967) je eno najmočnejših in najbolj simbolno njegovih nabitih del, nastalo leta 1962. Slika velja za vrhunec njegovega poznega ustvarjanja.

ter eno od prizorišč Mednarodnega grafičnega bienala.

Moderna umetnost Izzy posebej ni zanimala, zato sta se z babico usedli na klop in počakali, da sva midva s Petrom zaključila z ogledom. Nato smo nadaljevali pot do bližnje Narodne galerije.

Narodna galerija

Narodna galerija v Ljubljani je osrednja slovenska ustanova za starejšo umetnost. Ustanovljena je bila leta 1918 in hrani največjo zbirko likovnih del na Slovenskem – od srednjega veka do začetka 20. stoletja, pri čemer se začetki 20. stoletja nekoliko prekrivajo z Moderno galerijo.

Poletje (Ivana Kobilca, 1861-1926). Ta slika je eno najbolj priljubljenih in ikoničnih del v zgodovini slovenske umetnosti. Prikazuje sončno poletno prizorišče na vrtu v Podbrezjah, rojstnem kraju

umetničine matere. Slika je bila razstavljena na Salonu v Parizu leta 1891, kjer je prejela odlične kritike in umetnici prinesla mednarodno prepoznavnost.

Med stalnimi razstavami najdemo dela Ivane Kobilce, slovenskih impresionistov ter baročne mojstrovine, kot je originalni Robbov Vodnjak treh kranjskih rek (katerega repliko smo videli prejšnji dan), pa tudi pregled starejše umetnosti na slovenskih tleh.

Tam smo si ogledali stalno zbirko ter občasne razstave. Večina slik je bila

zanimivih tudi za Izzy (zlasti so ji bili všeč pokrajinski motivi), tako, da je bila precej časa z nami, potem pa sta se z babico usedli na klopco pred sliko Ivane Kobilce Poletje, na kateri so prikazani tudi otroci. Glede na anketo Narodne galerije je ta med obiskovalci daleč najbolj priljubljena slika v njeni zbirki umetniških del.

Anton Karinger (1829–1870) je bil eden najpomembnejših slovenskih slikarjev 19. stoletja, znan predvsem po svojih romantičnih krajinah, ki upodabljajo naravne lepote slovenskega prostora. Ena njegovih najbolj znanih slik je prav "Bohinjsko jezero", ki velja za simbol narodne identitete in ljubezni do domovine.

Kosilo

Po ogledu smo postali lačni in zopet naši restavracijo, kjer strežejo slovensko hrano. Tu smo si nekateri privoščili *idrijske žlikrofe*, drugi pa *koroško košto*.

Idrijski žlikrofi so priljubljena slovenska specialiteta iz mesta Idrija.

Iдриjski žlikrofi so znani po svoji značilni obliki klobuka in bogati kulturni dediščini. Ti majhni žepki iz testa so polnjeni z začinjeno krompirjevo maso, ki pogosto vključuje ocvirke ali dimljeno slanino, čebulo ter zelišča, kot sta majaron in drobnjak. To je bila prva slovenska jed, ki je prejela zaščito EU.

Koroška košta je projekt, ki slavi kulinarčno dediščino Koroške regije v Sloveniji. Gre za zbirko tradicionalnih jedi iz Mežiške, Mislinjske in Dravske doline, ki jih je zbral Koroški pokrajinski muzej kot del pobude ob razglasitvi Slovenije za evropsko gastronomsko regijo leta 2021.

Živalski vrt

Za konec smo obiskali še živalski vrt. To je bilo nekaj za Izzy, pa tudi za ostale. Videli smo veliko živali z raznih koncev sveta, pa tudi nekaj živali, ki živijo v naših krajih.

Ris je največja evropska divja mačka in pomemben plenilec v gozdnih ekosistemih.
Velikost: 80–130 cm dolžine, teža 10–30 kg (samci večji od samic).

Rjavi medved je največja zver v Sloveniji in ena najbolj karizmatičnih prostoživečih živali v Evropi.

Planinski orel je ena največjih ptic roparic in največja ptica v Sloveniji.

Po koncu ogleda smo se odpravili domov, saj so imeli gostje drugi dan zgodnji let.

Povzetek

V svojem prispevku obravnavam obisk nekateri ljubljanskih institucij: Botaničnega vrta, Moderne in Narodne galerije ter živalskega vrta.

Summary

In my paper, I discuss a visit to several institutions in Ljubljana, namely the Botanical Garden, the Museum of Modern Art, the National Gallery, and the Zoo.

Literatura in viri

1. Razne internetne strani
2. Lastna zbirka

bostjan.petauer@siol.net

Boštjan Petauer FRPSL

Prvi pravoslavni malteški vitez

Človek se uči, dokler živi. In ta prispevek je lep dokaz za to.

Do pred kratkim sem bil prepričan, so člani malteškega viteškega reda, ki je precej razširjen in ima tudi kar nekaj slovenskih članov, poleg tega pa še predstavništvo v Ljubljani, samo katoličani. Ampak temu ni tako.

V roke mi je prišla črnogorska maksimum karta, na kateri je prikazan bokeljski (iz Boke Kotorske) kapitan Petar Želalić. Zanimalo me je, kdo je to in ugotovil sem, da gre za prvega (in kakor sem lahko ugotovil), do sedaj edinega malteškega viteza pravoslavne vere.

Kapitan Petar Želalić (1727-1811). Beograjski žig prvega dne seveda ni v redu, je pa dokaz, da so se žigi centralizirali v Beogradu tudi še po razpadu Jugoslavije.

Petar Želalić se je rodil med letoma 1717 in 1727 v Bijeli (lat. *Bianca*), naselju v Bokelju blizu Herceg-Novega. Petar je postal mornar leta 1742 na ladjah družine Dabinović. Kmalu je postal kapetan manjše trgovske jadrnice v vzhodnem Sredozemlju.

Leta 1753 so pluli proti grški obali, ko jih je prestregla turška vojna ladja "*Velika Sultania*". Petra in njegovo posadko so ujeli in odpeljali v "*Sultanijo*", kjer so med njimi našli še 80 ujetnikov, večinoma Grkov, vključno z 11 Srbi. Turki so zanje nameravali zahtevati odškodnino ali pa jih preprosto prodati v suženjstvo.

Petru je kot angažiranemu mornarju in kapitanu uspelo pridobiti zaupanje njegovih ječarjev, saj je na ladji preživel sedem let. Junija 1760 je namreč turška flotila odplula iz Konstantinopla z namenom zbiranja letnega davka od Grkov. "*Sultanija*", zdaj preimenovana v "*Krona Otomanska*", je bila zasidrana v pristanišču na otoku Kos. Kapitan Kapudin-baša je že preselil svoje moštvo na kopno. Pozornost in bojna pripravljenost sta začeli upadati, kar je Petar opazil in začel kovati načrt.

Med časom muslimanskega bogoslužja je od zunaj zaklenil molilnico in nato osvobodil sužnje izpod palube. Oboroženi z letvami in kuhinjskimi noži so napadli turško posadko. Turki so pobegnili in skočili v morje, ladja pa je bila hitro pod poveljstvom upornikov. Odpluli so in začeli pluti iz pristanišča, ko so jih turške galeje zasledovale. Hitrejšo in naprednejšo ladjo je upornikom uspelo usmeriti proti Malti.

Ko so prispeli pred glavno mesto Malte, Valetu, so nanje takoj odprli topovski ogenj. Šele ko so uporniki uspeli sporočiti prek okoliških ribiških čolnov, da prihajajo

v miru, je ladja slovesno vplula v pristanišče, kapitan Želalić pa je bil dobrodošel kot junak. Valletta je bila tudi Želalićeva matična luka nekdanje ladje.

V ladijski kabini je bilo shranjenih 84.000 dukatov, kar je bil ogromen znesek. Veliki mojster Malteškega viteškega reda je z ladje pobral le topove in upornikom dovolil, da si razdelijo denar. Petra Želalića so 14. novembra 1760 povišal v viteza za neverjeten pogum. Dejanje je bilo precedens v zgodovini, saj še nikoli prej kak pravoslavni kristjan ni bil povišan v viteza Malteškega reda.

Petar se je vrnil v Bijelo, kjer so ga sprejeli z najvišjimi priznanji. Kupil je veliko posestvo in zgradil dve hiši. Kasneje se je

naselil v Valletti, kjer se je poročil in odraščal zraven pravoslavne cerkve Svetega Nikolaja.

Umril je na Malti leta 1811 v zelo visoki starosti. V Bijeli, na sami obali, je po njem poimenovan vodnjak.

Povzetek

V prispevku prikazujem, zakaj je Petar Želalić postal prvi pravoslavni malteški vitez.

Summary

In my article I describe why Petar Želalić became first orthodox Knight of Malta.

bostjan.petauer@siol.net

FILATELIJA Dejan Poslon s.p.
ima svojo spletno trgovino na naslovu:
www.degistamps.com

Cena 5 €

Cena 15 €

Tu najdete ugodno ponudbo znamk s celega sveta, jugoslovanskih področij in Slovenije. Lahko ga pokličete tudi po telefonu +38670191915 in se dogovorite za posebno željo, mu pišete ali pa ga obiščete na naslovu Žabjek 15, 1294 Višnja Gora.

Boštjan Petauer FRPSL

Bled v ogledalu maksimum kart

Bled je eden najbolj prepoznavnih in obiskanih turističnih krajev v Sloveniji. Leži ob Blejskem jezeru, ki slovi po svojem otoku s cerkvijo cerkvi sredi jezera. Nad jezerom se dviga Blejski grad, eden najstarejših gradov v Sloveniji.

Bled je znan po svoji čudoviti naravi in razgledih na Julijske Alpe. Kraj ponuja številne možnosti za sprehode, šport in sprostitve. Posebna kulinarčna znamenitost je blejska kremna rezina. Bled privablja obiskovalce v vseh letnih časih. Zaradi svoje lepote je Bled simbol slovenskega turizma, mnogi pa ga uvrščajo med najlepše kraje v Evropi.

Prispevek bomo razdelili na 4 dele in sicer:

- Jezero z otokom
- Blejski grad
- Športni dogodki in
- Arnold Rikli

Jezero z otokom

Blejsko jezero z otokom je ena najbolj prepoznavnih in slikovitih znamenitosti Slovenije. Leži ob vznožju Julijskih Alp in slovi po svoji mirni lepoti ter pravljичni podobi.

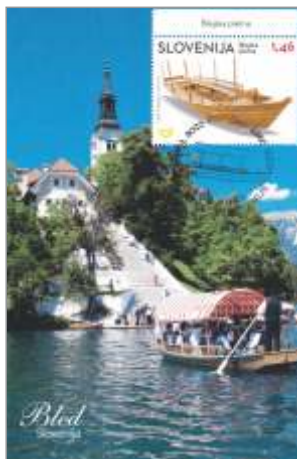
Sredi jezera se nahaja edini naravni otok v Sloveniji – Blejski otok. Na njem stoji cerkev Marijinega vnebovzetja. Posebnost cerkve je znameniti zvon želja; legenda pravi, da se želja uresniči vsakomur, ki ga pozvoni.

Blejsko jezero je priljubljena turistična točka skozi vse leto. Poleti ponuja možnosti za kopanje, veslanje in sprehode okoli jezera, pozimi pa očara z mirno, zasneženo pokrajino. Skupaj z Blejskim gradom, ki se dviga na pečini

nad jezerom, predstavlja simbol slovenske naravne in kulturne dediščine.

Če želimo priti s celine na otok, obstajata v glavnem dve možnosti: plavanje ali vožnja s pletno. Večina izbere drugo možnost.

Zgodovina blejskih pletnarjev je dolga in tesno povezana z razvojem Bleda kot romarskega in pozneje turističnega kraja. Najstarejši pisni viri o pletnah segajo v leto 1590. Že takrat so z njimi prevažali romarje in domačine na Blejski otok. Pletna se je razvila kot lokalna posebnost, prilagojena mirnemu jezeru in potrebam prevoza ljudi. V času fevdalizma so imeli pravico do prevoza na otok le izbrani čolnarji, ki so to pravico pogosto dobili od blejskih gospodov. Ta privilegij se je prenašal dedno, kar je utrdilo družinsko tradicijo pletnarjev, to velja še danes.

Blejska pletna je ročno izdelan lesen čoln. Ima ravno dno in značilno platneno streho.

Poganja se stoje, z dvema vesloma (to je precej zahtevna tehnika). Vsaka pletna je unikat, narejena po tradicionalnih merah.

Ni lahko postati pletnar. Pletnarstvo je postalo organiziran poklic, z omejenim številom dovoljenj.

Najstarejša možna maksimum karta jezera z otokom z letalsko znamko iz leta 1934. Obstaja jih le nekaj in na dražbah dosegajo visoke cene.

Blejski otok na znamki iz leta 1951

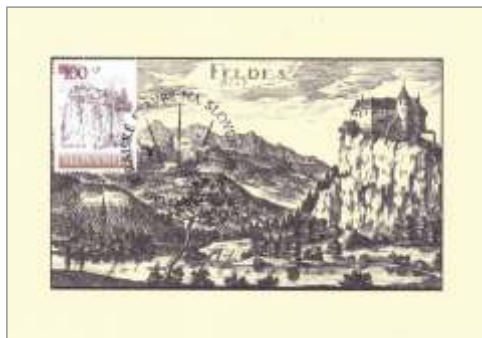
Blejsko jezero z otokom na znamki iz leta 1959

Seveda obstaja še precej kasnejših maksimum kart z istim motivom, saj se je Bled večkrat pojavil na poštnih znamkah.

Blejski grad

Blejski grad je ena najstarejših in najbolj obiskanih znamenitosti v Sloveniji. Stoji na strmi pečini visoko nad Blejskim jezerom in ponuja čudovit razgled na jezero, otok ter okoliške gore. Prvič je bil omenjen že leta 1011, kar priča o njegovi bogati zgodovini.

Danes je grad urejen kot muzejski kompleks, kjer si obiskovalci lahko ogledajo razstave o zgodovini Bleda, grajsko tiskarno, kovačnico in vinsko klet. Posebno privlačna je tudi grajska terasa, ki je priljubljena točka za fotografiranje. Blejski grad predstavlja pomemben del slovenske kulturne dediščine in je simbol Bleda ter njegove zgodovinske preteklosti.

Blejski grad na Valvasorjevem bakrorezu (iz »Slave Vojvodine Kranjske«) iz leta 1689

Blejski grad danes

Športna tekmovanja na Bledu

Padalstvo

Svetovno prvenstvo v padalstvu leta 1951 na Bledu je bilo zgodovinskega pomena, saj velja za prvo uradno svetovno prvenstvo v padalstvu na svetu. Bled je bil izbran zaradi ugodnih naravnih razmer in dobre organizacije.

Tekmovanje je potekalo na območju Bleda in Lesc, udeležili pa so se ga padalci iz več držav. Tekmovali so v natančnem pristajanju, kar je bila takrat osrednja disciplina padalstva. Dogodek je pomembno prispeval k razvoju padalskega športa in njegovi mednarodni prepoznavnosti.

S tem prvenstvom se je Bled vpisal v zgodovino svetovnega športa, saj ni bil pomemben le za veslanje, temveč tudi za razvoj letalskih in padalskih disciplin. Svetovno prvenstvo v padalstvu leta 1951 ostaja eden najpomembnejših športnih dogodkov v zgodovini kraja.

Svetovno prvenstvo v padalskih skokih na Bledu leta 1951

Veslaška tekmovanja

Na Blejskem jezeru že desetletja potekajo mednarodna veslaška tekmovanja, med njimi svetovni pokali in evropska ter svetovna prvenstva, saj je jezero zaradi mirne vode idealno za veslanje. Poleg veslanja Bled gosti tudi triatlone, plavalne maratone in tekaške prireditve okoli jezera.

Ko sem leta 2018 obiskal svetovno filatelistično razstavo v Bangkoku, kjer sem tudi razstavljal, sem zvečer sedel za mizo z več Novozelanci. Vsi so poznali Bled in njegova veslaška tekmovanja, saj so Novozelanci veslaški narod in v tem športu dosegajo dobre rezultate.

Svetovno prvenstvo v veslanju leta 1966

Svetovno prvenstvo v veslanju leta 1989

Pozimi in v hladnejših mesecih so priljubljena tudi šahovska tekmovanja, dvoranski športi ter rekreativni dogodki. Športna tekmovanja na Bledu pomembno

prispevajo k prepoznavnosti kraja, saj združujejo vrhunski šport, naravno kuliso in bogato turistično ponudbo.

Šahovska tekmovanja

Bled ima pomembno mesto tudi v zgodovini šaha, saj je gostil več znamenitih mednarodnih šahovskih turnirjev. Najbolj znan je veliki turnir Bled 1931, ki velja za enega najmočnejših turnirjev svojega časa. Na njem so sodelovali najboljši svetovni šahisti, zmagal pa je legendarni Aleksander Aljehin, takratni svetovni prvak.

Zelo pomemben je bil tudi kandidatski turnir leta 1961, ki je potekal na Bledu, v Zagrebu in Beogradu. Na tem turnirju je zmagal Mihail Talj, ki je s svojo izjemno napadalno igro navdušil šahovski svet in se uvrstil v dvoboj za naslov svetovnega prvaka.

Šahovski turnirji so Bledu prinesli mednarodni ugled tudi zunaj športov na vodi. Zaradi teh dogodkov Bled velja za eno zgodovinsko najpomembnejših šahovskih prizorišč v Evropi.

Najpomembnejši udeleženci šahovskih turnirjev na Bledu so bili med največjimi mojstri v zgodovini šaha. Njihova udeležba je Bledu prinesla svetovni ugled. Med najbolj izstopajočimi so:

Aleksander Aljehin (1892-1946) – svetovni prvak v šahu, zmagovalec

znamenitega turnirja Bled 1931. Velja za enega največjih šahistov vseh časov.

José Raúl Capablanca (1868-1942) – nekdanji svetovni prvak, znan po izjemni tehniki in preprostem slogu igre.

Emanuel Lasker (1868-1941) – dolgoletni svetovni prvak in ena najpomembnejših osebnosti v zgodovini šaha.

Prisotnost teh vrhunskih igralcev je šahovske turnirje na Bledu uvrstila med najpomembnejše v zgodovini šaha in utrdila sloves Bleda kot kraja vrhunskih mednarodnih športnih dogodkov.

Zadnja večja šahovska prireditel na Bledu je bila leta 2022 med 25. oktobrom in 11. novembrom – 35. šahovska olimpijada; prva v Sloveniji nasploh.

Se tudi v vašem filatelističnem društvu dogaja kaj zanimivega? Pošljite nam kratak prispevek in obogatite vsebino naše skupne revije!

Arnold Rikli

Arnold Rikli (1823-1906) je bil švicarski naravni zdravilec in eden najpomembnejših mož za razvoj Bleda kot zdraviliškega in turističnega kraja.

Sredi 19. stoletja je prišel na Bled, kjer je prepoznal izjemne naravne pogoje za zdravljenje z naravnimi metodami.

Znan je postal po svoji naravni zdravilski metodi, ki je temeljila na vodi, zraku, soncu in gibanju. Spodbujal je hojo na prostem, kopanje v jezeru, zračne in sončne kopeli ter preprosto, zdravo prehrano.

Leta 1855 je na Bledu ustanovil Naravni zdravilni zavod, kamor so prihajali gostje z vse Evrope.

Riklijevo delovanje je močno vplivalo na razvoj zdraviliškega turizma na Bledu. Čeprav so bile njegove metode v tistem času za marsikoga nenavadne, danes veljajo za predhodnico sodobnega zdravega načina življenja.

Arnold Rikli tako ostaja pomembna osebnost v zgodovini Bleda in slovenske turistične dediščine.

Arnold Rikli

Povzetek

V prispevku obravnavam Bled. Razdeljen je na štiri poglavja: Jezero z otokom, Blejski grad, športni dogodki in Arnold Rikli.

Summary

In my article I deal with Bled. It is divided in 4 chapters: Lake with island, Bled castle, sport events and Arnold Rikli.

Literatura in viri

1. Razne internetne strani
2. Umetna inteligenca (Copilot, Chat GPT)
3. Zasebna zbirka

bostjan.petauer@siol.net

Utrinek z mednarodnega srečanja zbiralcev v Ljubljani, 21. 2. 2026

Veselko Guštin

Zgodbo o pismu – 30

Pred časom sem na spletni avkciji zasledil pismo, ki ga vidite na Sl.1. Na prvi pogled zelo mikavno, saj je znamka za 10 din s pretiskom »R Commissariato civile...« dokaj redka na pismih.

Pismo je bilo 2. junija 1941 oddano na pošti LJUBLJANA 1 kot priporočeno. Poštšina za pismo je bila po veljavnih jugoslovanskih tarifah za tujino 4 din in za priporočnino 6 din. Iz žiga je brisano ime v cirilici. Potovalo je v Johanngeorgenstadt v Nemčijo. Ovojnica je bila cenzurirana v Ljubljani, kar potrjuje zalepka (*Verificato per censura*) in čez njo štampljka »Commissariato Provinciale di censura R69«. Ker je šlo za pismo v tujino, je še štampljka CENSURA POSTA ESTERA II (Bologna) in označba cenzorja (3), kjer je bila tudi ponovno odprta (zalepka VERIFICATO PER CENSURA).

Slika 2. Hrbtna stran z dohodnim žigom.

Slika 1. Pismo za Nemčijo.

Ali lahko pismo štejemo med »filatelistične« izdelke? Tako na hitro težko rečemo. Poglejmo, kaj v pismu piše. Pošiljatelj je Alfredo Lorenz, stanujoč v Trstu, je zapisal:

»Jutri zjutraj bo moj prijatelj odpotoval v Ljubljano, pa sem mu dal pismo za vas, frankirano s posebnimi jugoslovanskimi znamkami s pretiskom, izdanimi za to novo italijansko provinco. Upam, da vam bo to pismo prineslo veselje. Z najboljšimi pozdravi, (podpis).«

Ali je bil g. Lorenz filatelist, ne vemo, lahko pa sklepamo, da je vsaj zbiral znamke. Najbrž je moral doma imeti zalogo pretiskanih jugoslovanskih znamk, da je nalepil znamko za 10 din, ki je ena od treh z majhno naklado (36.100 kosov) in je kar redka, tudi na pisemskih pošiljkah. Še manjšo naklado imata znamki za 20 din (12.300) in 30 din (3.465).

Cena take ovojnice je 190 €.

veselko.gustin@gmail.com

Veni Ferant

Kako se je Žalec nehote znašel na poštne znamke?

Kot zbiralec raznolikega gradiva, povezanega z Žalcem, doslej še nisem imel te sreče, da bi lahko na poštne znamke občudoval naše mesto. Tudi sicer je naša bližnja okolica slabo zastopana na znamkah držav, kamor je sodil in še danes spada Žalec.

Mlade filateliste šolskih krožkov v naši dolini skušamo navdušiti tudi za zbiranje gradiva, povezanega z našo dolino in krajem. Vzporedno z zbiranjem razglednic krajev ob Savinji (*doslej nam je 43 različnih darovalcev poklonilo kar 472 razglednic!*) zbiramo tudi filatelistično gradivo, povezano s kraji ob Savinji.

Za območje naše občine sta bili v preteklosti izdani le dve poštne znamki. Prva v Jugoslaviji leta 1984, ki prikazuje Jamo Pekel, druga pa v Sloveniji leta 2001, na kateri je prikazan fragment z rimskega spomenika, ki je na ogled v bližnjem Šempetru.

Znamki iz leta 1984 in 2001

Ko pa je lani izšla nova slovenska priložnostna znamka, posvečena 200-letnici pivovarstva v Laškem, mi je padla v oči podrobnost, ki je sicer ne bi opazil, če v svoji zbirki razglednic Žalca ne bi imel tudi razglednice, ki je oblikovalcu poštne znamke služila kot ilustracija omenjene znamke. Na tej razglednici sta namreč združeni pivovarni v Laškem in Žalcu.

Zakaj? Odgovor je zelo enostaven. Lastnik obeh pivovarn je bil namreč Simon Kukec, ki je dal izdelati tudi to zanimivo razglednico.

Razglednica obeh pivovarn istega lastnika

V tistih časih je bilo popularno, da so umetniki znali narisati kraj lepše, kot pa bi ga uspeli fotografirati. Avtor ilustracije pri obeh razglednicah je bil isti.

Levo izdana znamka ob jubileju pivovarstva v Laškem, kjer se na znamki desno spodaj vidi tudi pivovarna v Žalcu (označena z rdečo obrobo).

Avtor obeh ilustracij na prikazanih razglednicah na prejšnji strani članka je bil Josef Hesse, umetnik iz Gohlisa v Leipzigu. Tudi obe razglednici sta bili izdelani v Nemčiji.

Sicer pa to ni edini primerek risbe obeh pivovarn, laške in žalske, na isti razglednici. V moji zbirki je še ena, kjer pa na poznana dejstva lahko trdimo, da je predvsem pivovarna v Žalcu izgledala kar nekoliko utopistična. No, važno je, da se je tudi Žalec sedaj pojavil na znamki.

Bi bila ta razglednica dobra osnova za izdelavo maksimum karte? Nikakor ne. Že zato, ker sta na razglednici dva različna kraja.

Utopistična risba na razglednici iz leta 1903.

Veni Ferant

Kraja iz pisma

Do sedaj sem imel večinoma dobre izkušnje z nakupovanjem filatelističnega gradiva preko spleta. Sem pa slišal, da se marsikje dogajajo tudi drobne tatvine oziroma poštna pošiljka ne prispe do naslovnika.

In tako sem se tudi jaz srečal s posledicami kraje iz pisma, ki mi je bilo poslano iz ZDA. Tam sem namreč kupil staro pismo, poslano leta 1903 iz Žalca. Glede na dosedaj dobre izkušnje sem prodajalcu plačal navadno poštnino, saj je bila priporoka bistveno dražja.

Ko pa je pošiljka prispela na moj naslov, me je presenetilo to, da je bila še dodatno zaščiten s prozorno vrečko.

Pismo v dodatni prozorni vrečki

Seveda sem opazil, da je bilo pismo grobo raztrgano in da ga je potem nekdo na nemški Pošti shranil v za take primere pripravljeno prozorno embalažo, da so potem, kar je ostalo, lahko poslali naprej.

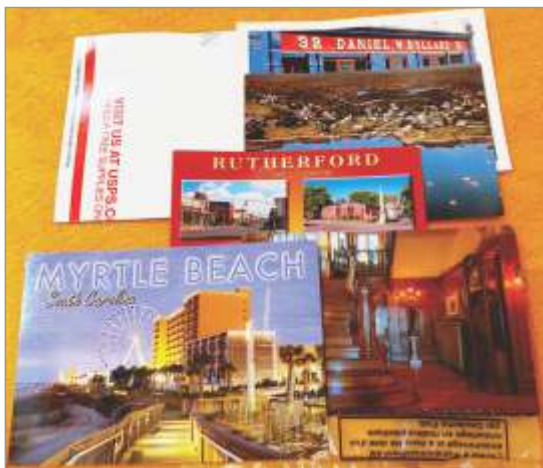
Pismo je bilo na dnu raztrgano po celotni širini

Odprl sem plastično vrečko in pogledal vsebino. Marsikaj je bilo notri, predvsem je bilo preveč nekih nepotrebnih razglednic, manjkalo pa je pismo, ki sem ga kupil in seveda pričakoval. Očitno si je nekdo, ki je imel dostop do te poštno pošiljke, privoščil vpogled v notranjost pisma.

Pismo v dodatni prozorni vrečki

Lahko samo ugibam, ali je bila ta oseba, ki je nasilno odprla pismo, namenjeno meni, zadovoljna z najdeno vsebino. Morda je ta oseba iskala kaj vrednejšega, pa vseeno potem obdržala pismo iz leta 1903 v upanju, da bo zanj lahko kje iztržila kaj več.

Količinsko prav gotovo odvečna vsebina poštne pošiljke

Pošiljatelju tega pisma lahko zamerim samo to, da je morda preveč skrbno zaščitil staro pismo, ki ga je najprej dal v kartonski ovoj, zraven pa dodal še kar 5 nepotrebnih razglednic, ki so nekomu povzročile ugibanje, da utegne v tej pošiljki najti kaj zanimivega, morda tudi denar.

Sem se kaj naučil iz tega? Morda to, da je včasih bolje dati nekaj evrov več, ker imaš potem vsaj možnost, da dobiš povrnjene stroške, če že ne dobiš predmeta, ki si ga nabavil. Sicer pa so nam v vojski nekoč rekli: „Žali se ocu, što ti ...“

Če pa se bo kje na spletu v prodaji spet znašlo tole izginulo pismo z žigom Žalca, bo pa zanimivo izvedeti, kje ga je prodajalec nabavil. Se priporočam za obvestilo, če boste kje naleteli na tale primerek (na sliki spodaj).

veni.ferant@gmail.com

Veni Ferant

Iščemo perfine s slovenskega ozemlja

Če zbiramo znamke ali ostalo poštno gradivo, včasih naletimo tudi na preluknjane poštne znamke, imenovane perfini. Zato smo se na Zvezi FZS odločili malce bolj raziskati predvsem perfine na slovenskem ozemlju.

Zgodovina perfinov na znamkah je dolga in zanimiva, a današnji namen tega članka ni spoznavanje te zgodovine. Želimo namreč poiskati in na enem mestu zbrati čim več podatkov o tem področju filatelije.

Na spletnih straneh lahko najdemo o perfinih marsikaj. Nekateri posamezniki so dobro nastavili začetek, potem pa jim je zmanjkalo ali podatkov ali pa volje. Zato sedaj skušamo take podatke osvežiti in objaviti na spletnih straneh Zveze.

Kaj potrebujemo od vas zbiralcev? To, da v svojih albumih in ostalem gradivu poiščete znamke s perfini, za katere menite, da so bili v uporabi na slovenskem ozemlju. To velja tako za čas nekdanje avstroogrške ali pa države, ki je nastala po 1. svetovni vojni, torej za obdobje med leti od 1880 do 1945. Pošljite nam sken obeh strani znamke, ne potrebujemo originalov. Če želite, bomo vodili tudi evidenco, kdo je imetnik kakega perfina.

Kako vemo, da je bil določen perfin uporabljen na slovenskem ozemlju? Najlažje je to ugotoviti, kadar najdemo

Dopisnica in perfin AK: Anton Krisper, Ljubljana.

službene dopisnice firm, ki so uporabile znamke s perfini. Tam je zelo enostavno ugotoviti kratico na perfinu in ime pošiljatelja. Težje pa je na samih rabljenih poštah znamkah. Tam moramo najprej ugotoviti kraj, kjer je bila znamka žigosana. Če je ta s slovenskega ozemlja, potem bo tudi perfin od tam. Seveda je bilo v času uporabe perfinov veliko uporabnikov v takratnih državah, zato je določanje lastnikov perfinov težje.

Perfin L.F.S. na dopisnici s podatki: Ludwig Franz & Sohne, Maribor.

Trenutno imamo dokumentiranih 5 perfinov iz Celja, 3 iz Ljubljane, 2 s Pristave ter po enega iz Maribora in Žalca. Če nam želite pomagati, vas prosimo, da skene vaših perfinov pošljete na moj elektronski naslov. HVALA že vnaprej!

veni.ferant@gmail.com

Veselko Guštin

Svetovna filatelistična razstava DUBAI 2026

Od 4. do 8. februarja 2026 je bila v Dubaju, največjem mestu Združenih arabskih emirатов (UAE), specializirana svetovna filatelistična razstava DUBAI 2026, ob enem pa prva, ki je proslavila 100 let FIP – Svetovne filatelistične zveze. Hkrati so obeležili tudi 30-letnico poštne službe v UAE.

FIP svetovalec na razstavi je bil Prakob Chirakiti (predsednik FIP), generalni komisar pa Ali Abdulrahman Ahmad Ali. Na razstavi, ki je obsegala več kot 2.000 vitrin, se je v 12 razredih predstavilo 74 držav.

FIP ne izvaja nobenih sankcij, zato so bili tukaj tako Rusi kot Izraelci. Od Slovencev sva bila prisotna Peter Suhadolc kot sodnik in član boarda FIP ter jaz kot komisar. V veliko pomoč mi je bil tudi moj sin Andrej.

Slovenija je imela sledeče eksponate takole ocenjene:

razstavljalavec	razred	naslov	točke	medalja
Veselko Guštin	poštna zgodovina	Dismembered Slovenia, 1941-45	83	V
Ines Ropoša	razglednice	From a Greeting Card to a Greeting Picture Postcard	85	LV
Boštjan Petauer	eksperimentalni razred, eno okno, tradicionalna filatelija	Bosnia & Hercegovina 1910	78	
Aleksander Rozman	eksperimentalni razred, eno okno, tradicionalna filatelija	Slovenia "Mali verigar" (Small Chainbreaker) 1920-1921	90	
Primoz Beričič	mladinci, 16-18 let	A Ball in The Goal	70	S

Morda bi kakšna ocena lahko šla malo gor, ampak vedimo, da je pri takem številu eksponatov sodnikom težko razvrstiti nekaj deset ali več eksponatov med 80-95 točk! Konkurenca je velika. Večino točk načelno dobijo eksponati obdobj predfilatelije, sledijo tisti do 1. ali 2. svetovne vojne ter po vojni. Vsi ti se v glavnem razvrstijo med teh 15 točk! Kaj pa naša »jugoslovanska« področja!? Razen Slovencev, Hrvatov, Črnogorcev in Makedoncev iz drugih držav eksponatov »jugoslovanskega področja« ni bilo.

Levo hotel Novotel, v sredini vstop na osem razstavnih prostorov. WSE je bila takoj ob vstopu levo.

O sami organizaciji bi se dalo veliko napisati. Vstavljanje eksponatov je bilo predvideno za 3. 2. 2026 ob 14. uri. Seveda so takrat šele postavljali vitrine in tam nekje do 18. ure sem le lahko vstavil svoj eksponat. Ko so končno postavili še predzadnjo in zadnjo vrsto okvirjev, sem lahko vstavil eksponat razglednic. Stojal ni bilo več, čeprav sem imel za vstaviti še tri enovitrinske eksponate. Izgovor organizatorjev je bil, da so se vitrine polomile med transportom iz Tajske?! Ideja je bila, da to naredimo naslednji dan pred uradnim odprtjem do 10. ure, ko so »od nekje« dobili še nekaj tajskih vitrin in nekaj starejših. Končno smo naslednji dan tja do 22. ure vstavili še ostale 3 eksponate. Mladinski eksponat smo dali v neke prazne vitrine, ker nekdo ni dostavil eksponatov! Skratka – pestro in zabavno!

Uradni vstop k razstavnim vitrinam. Ob vhodnem delu so bile predstavitve poštne uprave (tudi Slovenije) in tradicionalna, v naslednjih vrstah desno naprej poštna zgodovina, dopisnice, na koncu razglednice. Zadaj desno so se zvrstile še enovitrinske zbirke, otroške pa po praznih vitrinah.

Slovenski komisar in generalni komisar razstave Ali.

Organizator nas je prijetno presenetil s safarijem v puščavi, to je kakih 20-30 km od hotela. Vedimo, da je Dubaj zrasel v puščavi kot portugalska trdnjava leta 1717. Pozneje so ga prevzeli Britanci. Tudi poštna služba je bila v glavnem v rokah Britancev, šele po letu 1967 je Dubaj prevzel popolno kontrolo nad izdajanjem znamk.

Omeniti moram, da je to redek primer, da smo imeli hotel (Novotel), razstavo in palmares (WTC, World Trade Center) v tako rekoč v isti stavbi. Kar je bilo res prikladno.

Organizator je pripravil tudi otroški kotichek, ki pa so ga v glavnem obiskovali »otroci« nad 50 let.

Kar nekaj trgovcev je bilo prisotnih, ki pa so ponujali malo evropskega materiala. Pošta Slovenije je imela v eni vitrini predstavitev lanskih znamk. Emiratska pošta je pokazala nekaj zgodovinskih pripomočkov: nabiralnike, žigosalnike, torbe, ... Na pošti so prodajali 5 priložnostnih blokov, 5 pisemskih celin, katere si lahko sam požigosal s priložnostnimi žigi, za vsak dan razstave.

Zbrane na palmaresu je nagovoril tudi Prakob Chirakiti, predsednik FIP, mi pa smo bili postreženi s specifičnimi arabskimi jedmi: desert, glavna jed (riž, jagnjetina in razne omake), sladica.

Sledilo je še nekaj uvodnih govorov. Osebnostno so podelili razstavljavcem (oziroma komisarjem) le velike zlate (LG) in zlate (G) medalje.

Slovesnost se je na koncu zaključila s podelitvijo velike nacionalne (Abdulla Koory) in mednarodne nagrade (Tank Alireza). Kakšnega posebnega »kulturnega« programa ni bilo. Priznanja, kataloge in medalje sem v nedeljo prevzel za vse slovenske razstavljavce.

Pospravljanje razstave je bilo v nedeljo od 16. ure naprej. S sinom sva se »oborožila« z izvijačem in sva odpiranje opravila kar sama. V manj kot uri sva zaključila, pa še drugim sva pomagala. Izvijači so bili tako iskano blago, da jih je v trgovini, ki je bila oddaljena kakih 10 minut hoda, zmanjkalo!

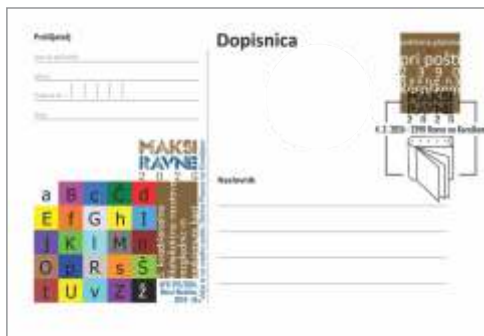
Palmares je bil v delu WTC-ja. Na sliki govornik A.M.T. Khoorey, predsednik org. komiteja.

Izidor Jamnik

Razstava Maksi Ravne 2026

Naša že peta razstava maksimum kart, razglednic in odprtega razreda MAKSI RAVNE je popestrila kulturno dogajanje v prvi polovici meseca marca na Koroškem. Ponovno smo bili člani Koroškega filatelističnega društva gostje na razstavišču Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika na Ravnah.

Za samo razstavo smo v društvu s sodelovanjem naših podpornikov in tudi donatorjev pripravili dva priložnostna poštna žiga, dopisnico, ki smo jo uporabili kot vabilo, dotisk na priložnostnem ovitku, dve osebni znamki in razglednico, katera je bila osnova za izdelavo maksimum karte.

Letošnja razstava je ponudila trideset različnih eksponatov v treh tekmovalnih razredih ter še šest v netekmovalnem delu. Člani domačega društva smo še posebej ponosni na dve razstavni okni, kjer so se predstavili naši mladi krožkarji. Za brezhibno ocenjevanje je na razstavi poskrbela sodniška žirija naše Filatelistične zveze pod vodstvom Boštjana Petauerja ter dveh članov: Igorja Pirca in Alojza Tomca. Razstava je ponudila lep nabor eksponatov, med katerimi lahko izpostavimo 6 zlatih medalj, kar je petina vseh tekmovalnih. To je lep dosežek kot tudi lepa napoved za naprej, da se spleča potruditi in pripraviti razstavo.

Dobra praksa same razstave je tudi organizacija predavanja na dan odprtja. Veseli smo bili, da se je našemu povabilu odzval in sodeloval predavatelj Veni Ferant. Za témo predavanja je izbral razstavni razred razglednic z naslovom »Od zbirke razglednic do razstavnega eksponata«. Predavanja se nas je udeležilo lepo število slušateljev, ki smo pridobili veliko novih znanj kot tudi napotkov, kaj in kako se naj lotimo tega zanimivega dela – priprave in izdelave tekmovalnega eksponata.

Med predavanjem Venija Feranta. Foto: Izidor Jamnik. Ostale fotografije v članku: Veni.

Slovesnost odprtja razstave je potekala na razstavišču med samimi eksponati, kar je obiskovalcem dodalo še poseben čar, kot so nam pozneje sami potrdili. Hvala predsedniku filatelistične zveze Slovenije Bojanu Bračiču, županu domače občine Tomažu Roženu in

Dr. Tomaž Rožen, župan Občine Ravne na Koroškem, med pozdravnim nagovorom.

gostitelju razstave, direktorju Koroške osrednje knjižnice, Aljažu Verhovniku, da so si vzeli čas in nas lepo pozdravili ter kot so sami dodali, pozdravili naše delo, ki ni vpeto samo v domače okolje, ampak smo dejavni tudi preko meja naše Slovenije.

Aljaž Verhovnik, direktor Koroške osrednje knjižnice, je kot gostitelj pozdravil obiskovalce.

Mag. Bojan Bračič je pozdravil prisotne v imenu Filatelistične zveze Slovenije.

Pozdrav komisarja razstave Izidorja Jamnika

Na slovesnosti so se predstavile tudi naše glasbene krožkarke, ki obiskujejo Osnovno šolo Koroški jeklarji – podružnico Kotlje in učenci iz Osnovne šole Prežihovega Voranca.

Mladi filatelisti so obogatili svečano odprtje razstave

Jože Keber (na desni), predsednik KFD, se je med drugimi zahvalil za pomoč tudi neumornemu filatelistu Marjanu Merkaču.

S svojim obiskom na odprtju pa nas je presenetil tudi razstavljaev iz Španije - José Soler Rodriguez, ki je obiskal Slovenijo s svojo ženo in prijatelji. Lepa gesta kot tudi namig, kaj lahko povzroči razstavljanje v tujini – ne samo sodelovanje, temveč tudi izlet in potovanje ter spoznavanje novih krajev in ljudi.

Med številnimi uglednimi gosti je bil tudi José Soler Rodriguez iz Španije (četrti z leve).

V soboto med razstavo smo pripravili tudi srečanje *Postcrossing*, ki je potekalo prvič pri nas na Koroškem. V lepem sobotnem dnevu se nas je zbrala lepa skupina ljubiteljev pisanja razglednic. Na samem srečanju smo bili deležni ponovnega presenečenja, tokrat iz Romunije, ko nas je obiskal tamkajšnji »postcrosser« Mihnea Raducu. Čas od devete ure do ene je hitro minil.

Za konec smo se udeleženci, ki smo ostali, odpeljali na en krog pod Uršljo goro do Ivarčkega jezera in zaključili pot na

Letošnja maksimum kartica ob Postcrossingu

Rimskem vrelcu, kjer smo poizkusili tudi našo »kislo vodo« (mineralna voda obogatena z železom), kot ji pravimo domačini.

Deset dni je minilo, kot bi trenil in zastor nad našo peto razstavo MAKSI RAVNE se je zagrnil. To pa za gostitelje in komisarja razstave še ni pomenilo, da je vsega konec. Sledilo je še pospravljanje razstave, priprava vitrin za vrnitev Pošti Slovenije ter vrnitev eksponatov razstavljavcem.

Uigrana ekipa po zaključku razstave.

Težko je strniti vso dogajanje v nekaj stavkov. Tudi ni moč predstaviti v besedi vsega, kar smo bili deležni tako gostitelji kot tudi obiskovalci na kraju samem.

Zato vas že v tem trenutku povabim kot razstavljavce in seveda tudi obiskovalce na našo naslednjo razstavo MAKSI RAVNE 2030, ki bo potekala čez štiri leta. Vzemite si čas, pripravite se na to razstavo in tudi vi postanite del tega filatelističnega dogodka. Vabljeni!

izidor.jamnik@gmail.com

Boštjan Petauer FRPSL

Nov nacionalni sodnik FZS

V sklopu filatelistične razstave, ki je potekala na Ravnah na Koroškem od 3. do 13. marca 2026, je na prošnjo KFD Ravne in ob odobritvi FZS opravljal pripravništvo in opravljal izpit Izidor Jamnik, sicer tajnik omenjenega društva.

Postopek je potekal po ustaljenem redu. Najprej je skupaj s sodniško komisijo, ki smo jo sestavljali Boštjan Petauer, Igor Pirc in Lojze Tomc, ocenjeval eksponate. Samostojno je moral oceniti dva eksponata in rezultate je komisija primerjala s svojimi ugotovitvami. Nato je sledil ustni del izpita, ki je bil sestavljen iz dveh delov: poznavanja FIP pravil ustreznega razreda in pravil za ocenjevanje eksponatov.

Prvi dan so bile na vrsti maksimum karte. Pripravnik je uspešno zagovarjal svoje ocene ter odgovarjal na vprašanja sodniške komisije, ki je bila hkrati tudi izpitna.

Drugi dan so bile na vrsti razglednice po istem postopku. Tudi na tem področju je bil zagovor uspešen.

Po koncu izpraševanja se je udeležil tudi ocenjevanja eksponatov v odprtem razredu.

Na osnovi gornjih dejstev komisija ugotavlja, da smo dobili novega nacionalnega sodnika za maksimafilijo in razglednice. To je še toliko bolj razveseljivo, ker gre za mlajšega sodnika in na ta način pomlajujemo tudi naše sodniške vrste.

Novega sodnika je potrdil tudi IO FZS na svoji seji 16. marca 2026.

Novemu sodniku gredo iskrene čestitke in želimo mu še veliko uspehov pri sodniškem delu.

Izidor Jamnik

Sodniški pripravnik in člani sodniške komisije. Z leve proti desni: Izidor Jamnik, Lojze Tomc, Igor Pirc in Boštjan Petauer. Foto: Veni.

boštjan.petauer@siol.net

Janez Cerkvenik

Ta veseli dan kulture 2025

S filatelistično razstavo z naslovom »**V luči slovenske književnosti od Brižinskih spomenikov do danes**« smo člani FD Lovro Košir Škofja Loka v Mestni knjižnici v Kranju obeležili »Ta veseli dan kulture 2025«, ki je posvečen rojstnemu dnevu največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Z raznolikim filatelističnim in tudi nefilatelističnim gradivom je v zbirki, ki jo je pripravil pisec tega članka, prikazan razvoj slovenske pisave in slovenske književnosti. Slovenski jezik je bil prvič zapisan v Brižinskih spomenikih in sicer v karolinški minuskuli proti koncu 10. in v začetku 11. stoletja (od 972-1039).

Šestnajsto stoletje je bilo zelo pomembno za nas Slovence, kot nas je imenoval Primož Trubar, čas **protestantizma (reformacije)**, ko smo dobili prve knjige, napisane v slovenskem jeziku (Katekizem, Sveto pismo, slovnico in pesmarice).

Na Slovenskem so protestantizem zaznamovali štirje glavni pridigarji, pisci, prevajalci in slovničarji: Primož Trubar, Adam Bohorič, Sebastijan Krelj in Jurij Dalmatin.

Slika 1: Spominski ovitek s priložnostnim poštnim žigom, izdanim leta 1994 ob 10. obletnici razstave Brižinskih spomenikov iz Bavarske državne knjižnice v Münchnu, leta 2004 v NUK v Ljubljani.

Priložnostna kartica, izdana leta 1986 ob 400-letnici smrti Primoža Trubarja. Motiv na MC je naslovnica prve slovenske knjige (Katekizem).

Brižinskim spomenikom so sledili Celovski, Stiški, Čedadski, Škofjeloški itd.

Priložnostna kartica z motivom Stiškega rokopisa iz latinske rokopisne knjige cistercijskega samostana v Stični iz leta 1428 in 1440. Izdala Pošta Slovenije leta 1998, ob 900-letnici cistercijskega reda v Stični.

Reformaciji je sledilo obdobje **protireformacije**, tej pa **barok** z dvema znanima kapucinoma: Janezom Svetokriškim, poznanim po svojih pridigah in očetom Romualdom Štandreškim, piscem Škofjeloškega pasijona leta 1721, prvim dramskim besedilom, napisanem v slovenskem jeziku.

Priložnostna karta, izdana leta 2015 ob zadnji uprizoritvi Škofjeloškega pasijona po mestnih ulicah Škofje Loke. Izdajatelj FD Lovro Košir Škofja Loka.

Priložnostna ilustrirana dopisnica, izdana ob 150. obletnici smrti dr. Franceta Prešerna. Izdajatelj: Filatelija Mauritius iz Kranja.

Največji razcvet slovenske književnosti pa je bil v obdobjih **razsvetljenstva** (1750-1819) z Antonom Tomažem Linhartom, Valentinom Vodnikom ter mecenom Žigom Zoiso, **romantike** (1820-1849) z Jernejem Kopitarjem, Matijo Čopom, dr. Francetom Prešernom, Antonom Martinom Slomškom, če omenimo le nekatere in **realizma** (1848-1889), kjer so pustili svoj pečat Janez Trdina, Josipina Turnograjska, Simon Jenko, Simon Gregorčič, Josip Jurčič, Josip Stritar, Anton Aškerc, Ivan Tavčar, Fran Erjavec, če spet navedemo le nekatere.

Ovitek prvega dne Pošte Slovenije, 19. 1. 2001, iz serije izdanih slovenskih poštnih znamk: Znamenite osebnosti.

Na domiselno oblikovanih poštnih znamkah so bila prikazana dela Dragotina Ketteja, Ivana Cankarja in Ivana Tavčarja.

Čas razsvetljenstva mecena Žige Zoisa, ki je v svoj krog združil vse ugledne književnike tega obdobja. Neprecenljivega pomena je pri tem bil prvi slovenski časopis »Lublanske novize«, v uredništvu Valentina Vodnika.

Maksimum karta, izdana leta 2018 v Cankarjevem letu in filatelistični razstavi v Cankarjevem domu na Vrhniki.

Priložnostna ilustrirana dopisnica, izdana leta 2000, ob prenovitvi pesnikovega doma na Premu.

Realizmu je sledil čas **moderne** (1890 - 1918), ki so ga najbolj zaznamovali: Dragotin Kette, Josip Murn Aleksandrov, Oton Župančič, Ivan Cankar, Alojz Gradnik itd.

Portret Otona Župančiča, pesnika moderne, je delo akademskega slikarja Božidarja Jakca.

Po moderni pa si sledijo **književnost med obema svetovnjima vojnama** (1918-1941), **ekspresionizem** (1918-1930), **socialni realizem** (1931-1940), **medvojna književnost** (1941-1945) ter **književnost po drugi svetovni vojni** (1945 do danes).

Iz teh obdobjih izstopajo: Srečko Kosovel, Miran Jarc, Ivan Pregl, France Bevk, Miško Kranjec, Tone Seliškar, Prežihov Voranc, Vladimir Bartol, Fran Saleški Finžgar, Mimi Malenšek, Lili Novy, Matej Bor, Karel Destovnik-Kajuh itd.

Spominska pisemska ovojnica z osebno pošto znamko in priložnostnim poštnim žigom. Izdajatelj KFD, ob 125. obletnici rojstva pisatelja, kulturnika in politika Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca.

Ob Bevkovem letu 2020 so idrijski filatelisti izdali priložnostno pisemsko ovojnico, osebno znamko in priložnostni poštni žig.

Slovenska književnost 21. stoletja pa je na poštinih znamkah žal še slabo zastopana, zato so v predstavljeni filatelistični zbirki, kot npr. Tone Pavček, Boris Pahor, Alojz Rebula, Drago Jančar in drugi literati, obeleženi le z nefilatelističnim gradivom, kot so razglednice, izrezki raznih člankov, reklamni oglasi in podobno.

Filatelistična zbirka, predstavljena v Mestni knjižnici v Kranju, je obsegala 384 razstavnih listov A4 in je eden redkih eksponatov v Sloveniji, ki daje celovit pregled slovenske pisane besede in slovenske književnosti od njenih za-

četkov v 10. stoletju pa vse do danes. Ob tej razstavi je FD Lovro Košir Škofja Loka izdalo ilustrirano poštno dopisnico in priložnostni poštni žig (na sliki spodaj).

Vir: Filatelistična zbirka pisca članka

Averz in reverz ilustrirane dopisnice s priložnostnim poštним žigom, izdane ob filatelistični razstavi v Mestni knjižnici Kranj, v počastitev dogodka: »Ta veseli dan kulture 2025«.

cerkvenik.janez@gmail.com

Pomagajte nam s primerki slovenskih perfinov!

Poiščite v vaši zbirki kak primerk s perfinom in nam pošljite sken obeh strani te znamke. Skupaj bomo skušali odkriti še kaj novega na tem področju. Na strani 26 v tej številki je članek o tem, kaj iščemo, tu pa vam predstavljam tiste perfine s slovenskega ozemlja, za katere sedaj lahko trdimo, da poznamo njihove lastnike.

CELJE:

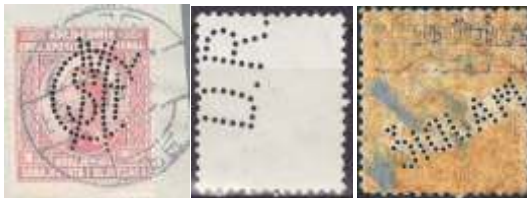
Cilli Stadtmühle - Celjski mestni mlin;

Peter Majdič, parni mlin;

Daniel Rakusch, veletrgovec;

Rudolf Stermecki, veletrgovec;

Franz Zanger, trgovec v Celju.

LJUBLJANA:

Anton Krisper, trgovec v Ljubljani;

Schneider & Verovšek Ljubljana;

MARIBOR:

Ludwig Franz & Sohne Maribor;

PRISTAVA pri MESTINJU:

Eduard Suppanz, trgovec na Pristavi;

Andrej Suppanz, trgovec na Pristavi;

ŽALEC:

Simon Kukec, lastnik pivovarn v Žalcu in Laškem;

Bojan Bračič

Predstavitev voščilne znamke

Oblikovanje letošnje voščilne znamke so tokrat prepustili mladim. Natečaj za osnutek znamke je potekal preko Pionirskega doma v Ljubljani, zato so tam dan pred uradnim izidom pripravili predstavitev.

Natečaj so pripravili v okviru rednih likovnih delavnic. Udeležilo se ga je več kot 60 mladih, ki so prispevali okoli 100 osnutkov – nekateri so pripravili po dva. Izmed vseh je profesor na ALU Radovan Jenko, član Komisije za izdajo poštних vrednotnic, pripravil ožji izbor 12 osnutkov. Med temi so potem člani omenjene komisije izbrali »zmagovalca«. Res, da ni bil izbran soglasno, vendar je dobil potrebno večino. Nekatero je izbira malce presenetila, toda drugi so sledili ugotovitvi, da je bilo v preteklosti na voščilnih znamkah dovolj zaljubljenih parčkov muck, veвериčk, ribic itd. in da naj tokrat ljubezen, ki je glavna tema voščilnih znamk, prikazuje tudi nekaj malo abstraktnega, za kar so očitno pokazali smisel tudi mladi ustvarjalci, kot je Niko Štefe, ki je ustvaril zmagovalno sliko.

Za ves dogodek ob predstavitvi je »kriva« Staša Prah, sicer dolgoletna članica FD Maribor. Kot je sama dejala, je s tem združila dve svoji ljubezni: filatelijo, s katero se ukvarja že skoraj 40 let in Pionirski dom v Ljubljani, s katerim sodeluje že več kot 20 let.

Predstavitev ni bila samo klasična z nekaj govori in kulturnim programom. S Stašo sva iz slike Nika Štefeta oblikovala razglednico, ki jo je kot razglednično dopisnico s plačano poštnino izdal Pionirski dom. V FD Maribor smo iz tega pripravili maksimum karto.

Maksimum karta

Ves dogodek je potekal v Art centru Pionirskega doma. Seveda je vse vodila in povezovala Staša. Poleg nagovorov direktorice Pionirskega doma Barbare Murn, članice mestnega sveta Ljubljana, zadolžene za kulturo Mateje Demšič in predsednika FZS mag. Bojana Bračiča so bili prisotni deležni še kulturnega programa, za katerega je poskrbela skupina iz

Tik pred predstavitvijo nove poštne znamke

glasbene delavnice Pionirskega doma. Nekaj besed o svojem likovnem ustvarjanju je dodal tudi Niko Štefe.

Avtor risbe Niko Štefe, Barbara Murn, Bojan Bračič, Mateja Demšič in Simona Koser Šavara so skupaj prerezali trak.

Po zaključku programa je bila odprta razstava mladinskih eksponatov, ki so nastali v mladinskem krožku na I. OŠ Žalec, ki ga že vrsto let zelo uspešno vodita Barbara Jevšnik in Veni Ferant. Ker ni bilo mogoče razstave postaviti v klasičnih filatelističnih razstavnih vitrinah, je Veni pripravil ustrezne plakate v razmerju 1:1, na katerih je lepo prikazano,

kako je z znamkami in drugim filatelističnim gradivom mogoče »pripovedovati«
zgodbe.

S tem pa dogodek še ni bil končan. Na Stašino povabilo je Veselko Guštin pripravil za prisotne mlade filatelistični delavnici. Na prvi *Napišimo pismo* so mladi napisali nekaj pisemskih sporočil domačim ali prijateljem, na drugi pa so risali osnutke za znamke in barvali že vnaprej pripravljene razglednične dopisnice, ki jih je pripravil Pionirski dom.

Zanimivega dogodka se je udeležilo nepričakovano mnogo mladih in njihovih staršev, ki so na ta način spoznali del filatelije in možnosti, ki jih ta nudi svojim podanikom.

Mladinski eksponat mladih žalskih filatelistov

bojan.bracic@triera.net

Janez in Gregor Cerkvėnik

Mednarodna filatelistiĉna razstava: »Poštna zgodovina Slovenije in Srbije«

Eden od niza osmih dogodkov v sklopu prireditve »Srbija v Sloveniji 2026«, ki ga organizira Veleposlaništvo Republike Srbije v Republiki Sloveniji v razliĉnih mestih po Sloveniji.

Razstava je bila postavljena v Muzeju pošte in telekomunikacij, TMS, v Grašĉini v Polhovem Gradcu, od 3. do 22. marca 2026 ob soorganizaciji: Veleposlaništva Republike Srbije v Republiki Sloveniji, Muzeja pošte in telekomunikacij Slovenije v okviru TMS – Tehniškega muzeja Slovenije, PTT muzeja Srbije v Beogradu, v okviru JP Pošta Srbije, FZS – Filatelistiĉne zveza Slovenije, SFS – Saveza filatelista Srbije, Filatelistiĉnega društva Lovro Košir Škofja Loka, Pošte Slovenije in Pošte Srbije. (sl. 1).

Slika 1. Muzej pošte in telekomunikacij Slovenije, ki danes deluje pod okriljem Tehniškega muzeja Slovenije (TMS), v grašĉini Polhov Gradec. Umetniška avtorska grafiĉna obdelava fotografije: Gregor Cerkvėnik, FD Lovro Košir Škofja Loka.

Mednarodna filatelistiĉna razstava na temo: »Poštna zgodovina Slovenije in

Srbije« je v 48 razstavnih vitrinah obsegala pri nas redko videne ekskluzivne filatelistiĉne eksponate treh zelo uveljavljenih srbskih filatelilstov: Predraga C. Antiĉa: Kneževina Srbija, 1840-1880, Aleksandra Boriĉiĉa¹: Letalska pošta Kraljevine SHS in Kraljevine Jugoslavije, 1923-1941 in Vladimirja Miliĉa: Jugoslovanska inflacija, 1989-1994 in njen vpliv na poštne tarife.

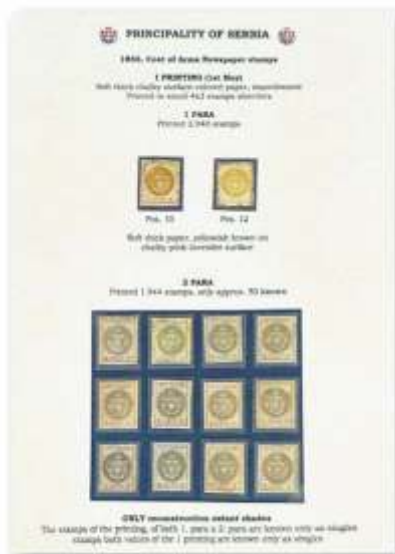

Slika 2. ¹Aleksandar Boriĉiĉ (1946-2026), ugledni srbski filatelist, ĉlan nekdanje jugoslovanske odbojarske reprezentance in dolgoletni predsednik Evropske odbojarske zveze

(CEV), tudi njen ĉastni predsednik in nekdanji predsednik SFS – Saveza filatelista Srbije, je preminul prav v ĉasu, ko je bila njegova letalska zbirka zadnjiĉ predstavljena javnosti pri nas v Polhovem Gradcu. V imenu FD Lovro Košir smo sporoĉili SFS izraze globokega sožalja, ker je Aleksandar Boriĉiĉ osebno naĉrtoval, da si bo ogledal svoj eksponat tudi pri nas. (sl. 2)

S slovenske strani so na razstavi s svojimi filatelistiĉnimi eksponati sodelovali filatelisti – Bojan Kranjc: Izklesanci (izklesani

žigi), Bojan Bračić: Poštni žigi pošt Marburg/Maribor, 1818-1945 in Poštni žigi pošte Pettau/Ptuj, 1818-1945, Andro Alujevič: Slovenski priložnostni poštni žigi, 2023-2025 in Janez Cerkvenik: Odtisi poštnih žigov Škofje Loke (sl. 3-9).

Slika 3: Iz zbirke srbskega filatelista Predraga C. Antića: Kneževina Srbija (1840-1880), t.i. izdaja Grbuše iz leta 1866 (popolna rekonstrukcija pole časopisne znamke za 2 pari v zeleni barvi).

Slika 4: Iz zbirke srbskega filatelista Aleksandra Boričića: Zračna pošta Kraljevine Jugoslavije (1923 – 1941), letalsko pismo iz leta 1937, naslovljeno naslovniku v Češkoslovaško republiko (ČSR)

Slika 5: iz zbirke srbskega filatelista Vladimirja Milića: Jugoslavanska inflacija (1989-1994): vpliv na poštno tarife. Na sliki je prikazano priporočeno pismo, poslano 7. aprila 1993 iz Bojnika v Beograd, Srbija. Pismo je frankirano z 22 pretiskanimi znamkami, v skupni vrednosti 2.200 YUR jugoslovanskih dinarjev (YUR).

Slika 6: Iz zbirke slovenskega filatelista Bojana Kranjca: Izklesanci. Upodobljen poštni žig Škofje Loke, z oznako »c«, od prvotnega, ki je bil v uporabi že pred 1. svetovno vojno, žiga s prelitim zapisom Bischoflack, ki je bil v uporabi v decembru 1918 in januarju 1919, ter izklesanim žigom, ki je bil v uporabi od februarja 1919 do poletja 1921.

Slika 7: iz filatelistične zbirke slovenskega filatelista Bojana Bračića Poštni žigi pošt v Mariboru/Marburg in pošte na Ptuj/Pettau (1818-1945)

Slika 8: Iz filatelistične zbirke Andra Alujeviča: Slovenski priložnostni poštni žigi, 2023-2025.

Prikazani priložnostni žigi pogosto niso popolnoma usklajeni s standardi Pošte Slovenije: npr. datum ni dosledno številčen: mesec ni oštevilčen s številko (26. 6. 1991, Ljubljana, 21. 1. 2013, Podčetrtek/Pošta Slovenija, 16. 6. 2023, Ormož).

Slika 9: Iz filatelistične zbirke slovenskega filatelista Janeza Cerkvénika Odtisi poštnih žigov Škofje Loke. Na upodobitvi je izklesanec iz leta 1920 in strojni žig Gorenjske predilnice Škofja Loka iz leta 1982.

Pomembnost mednarodne filatelistične razstave ni le v dobrem sodelovanju dveh poštnih muzejev, v dveh prijateljskih državah, temveč zainteresirani širši javnosti na filatelistični ravni predstaviti redko videno poštno zgodovino nekdanje skupne države: Kraljevine SHS/Jugoslavije in povojnih oblik skupne države, ter po osamosvojitvi obeh držav vse do danes, kakor tudi seznanjanju mlade generacije s pomembnim delom naše nekdanje skupne kulturne dediščine.

Posebno dragocena je filatelistična zbirka, t. i. »Klasična Srbija«, avtorja Predraga Cukija Antića, ki predstavlja najpopolnejšo zbirko poštne zgodovine

Kneževine in Kraljevine Srbije, iz 19. in začetka 20. stoletja na svetu. Zelo smo veseli, da smo del te bogate zbirke: »Kneževina Srbija« predstavili tudi na naši mednarodni filatelistični razstavi v Polhovem Gradcu.

Na dan odprtja razstave so bile predstavljene tudi spominske filatelistične priložnostne izdaje, ki jih je izdalo Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka: ilustrirana dopisnica, ki je bilo hkrati tudi vabilo na razstavo, osebna poštna znamka Pošte Slovenije, nominale »A«, priložnostni poštni žig in priložnostna pisemska ovojnica z opisom mednarodne filatelistične razstave. Objavljen je bil tudi katalog mednarodne filatelistične razstave, ki so ga uredili kolegi iz Saveza filatelista Srbije. Po odprtju razstave je bil priložnostni poštni žig na voljo vsem zainteresiranim uporabnikom poštnih storitev še naslednjih štirinajst dni na poštni izpostavi Pošte Slovenije: 1355 Polhov Gradec. (sl. 10-13).

Sliki 10: ilustrirana dopisnica (averz in reverz)

Slika 11: PPŽ – priložnostni poštni žig

Slika 12: Naslovnica kataloga mednarodne filatelistične razstave: »Poštna zgodovina Slovenije in Srbije«, izdan s strani SFS – Saveza filatelista Srbije, FZS – Filatelistične zveze Slovenije, Tehniškega muzeja Slovenije in Pošte Srbije v Beogradu, Republika Srbija, 3. 3. 2026.

Slika 13: Priložnostna pisemska ovojnica (averz in reverz). Na prvi strani standardne pisemske ovojnice je izdana osebna poštna znamka Pošte Slovenije, nominale »A« in PPŽ.

cerkvenik.janez@gmail.com
cerkvenikgregor@gmail.com

Mag. Bojan Bračič, predsednik FZS, med uvodnim nagovorom. (Foto: Alojz Lopica, KIC TV Produkcija).

Gregor Cerkvėnik

Od Rusjana do Boscarola

Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka je skupaj s Fraport Slovenija d.o.o., Ivom Boscarolom in Modelarskim klubom Čuk iz Škofje Loke, po šestnajstih letih (tedaj Aerodrom Ljubljana, d.d.), ponovno organiziralo meddruštveno filatelistično razstavo z letalsko tematiko.

Tokrat v počastitev 140. obletnice rojstva in 115. obletnice smrti Edvarda Rusjana (1886-1911), pilota, konstruktorja in pionirja slovenskega letalstva. Razstava je potekala na potniškem terminalu »B« letališča dr. Jožeta Pučnika, Aerodrom Ljubljana (LJU) na Brniku od 26. januarja do 27. februarja 2026.

Priložnostna pisemska ovojnica, izdana ob 100. obletnici prvega leta Edvarda Rusjana s priložnostno filatelistično razstavo med 2. 12. 2009 in 7. 1. 2010 na Aerodromu Ljubljana.

Moto naše filatelistične razstave je bil: *"Visoko nad oblaki, poletimo v sinjo brezkončnost"*. Odprtja razstave se je 26. 1. 2026 med številnimi gosti udeležil tudi mag. Borut Sajovic, minister za obrambo Republike Slovenije, ki je bil osrednji govorec na dogodku in razstavo tudi simbolno odprl, mag. Andrej Rajh, državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo RS, mag. Simona Koser Šavora, uprava Pošte Slovenije, Ivo Boscarol, Boštjan Šijanec, direktor infrastrukture in kadrov-

skih virov, Fraport Slovenija d.o.o., mag. Bojan Bračič, predsednik Filatelistične zveze Slovenije in mag. Srečko Beričič, predsednik Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka.

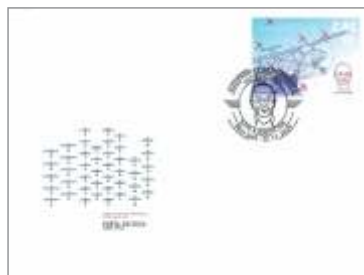

Nekaj utrinkov z odprtja filatelistične razstave na potniškem terminalu »B« letališča Jožeta Pučnika Ljubljana. Vse štiri fotografije: KIC TV Produkcija. Fotograf: Alojz Lopica.

Na razstavi je sodelovalo devet uveljavljenih filatelistov iz različnih filatelističnih društev in klubov iz celotne Slovenije z eksponati na letalsko tematiko: razvoj letalstva, Edvard Rusjan, letališča, pilotke letalstvo in filatelija, neobičajne poti zračne pošte, Adria Airways, "pod, med, nad oblaki in še višje", "od sanj do zvezd" ter utrinki iz astronomije.

V posebno čast in zadovoljstvo nam je bilo, da se je odprtja razstave udeležil tudi Ivo Boscarol, letalski konstruktor, podjetnik, filantrop in pionir električnega letalstva, nosilec prestižnega mednarodnega naziva "Živa legenda letalstva".

Ivo Boscarol in eno od najbolj prestižnih priznanj, ki jih je Boscarol prejel leta 2004: diplomu Paula Tissandiera, priznanje mednarodne letalske zveze FIA za prispevek k razvoju letalstva in OPD Pošte Slovenije s priložnostno pošto znamko v zbirki »Slovenski letalski pionirji« in priložnostnim poštnim žigom prvega dne v čast Ivu Boscarolu, izdan 22. 11. 2024 (iz osebne arhiva Iva Boscarola.)

Ivu Boscarolu v čast je Pošta Slovenije leta 2024 izdala tudi priložnostno poštno znamko z ovitkom prvega dne v zbirki: "Slovenski letalski pionirji".

Posebno mesto ob tem ima podjetje Pipistrel Aircraft d.o.o. iz Ajdovščine, ki ga je ustanovil Ivo Boscarol, in danes predvsem trend električnega letala Velis Electro Pipistrel.

Na naši razstavi z letalsko tematiko na Brniku je s štirimi modeli letal sodeloval tudi Modelarski klub Čuk iz Škofje Loke s predstavitvijo svoje skupine za letalsko modelarstvo, ki nadaljuje več kot častitljivo 90-letnico uspešnega delovanja.

Letalski model Modelarskega kluba Čuk iz Škofje Loke. Foto: Gregor Cerkvenik.

Pričujoča filatelistična razstava je povezala filatelijo z letalstvom. Nenazadnje tudi s popularizacijo filatelije najširšemu krogu občinstva, predvsem mlajšim generacijam.

V počastitev dogodka je FD Lovro Košir Škofja Loka izdalo dve osebni poštni znamki, ilustrirano dopisnico, priložnostno pisemsko ovojnico, priložnostni poštni žig in maksimum karto.

Vse priložnostne filatelistične izdaje FD Lovro Košir Škofja Loka: ilustrirana dopisnica, priložnostna pisemska ovojnica (obojestransko), priložnostni poštni žig, dve osebni poštni znamki, nominale »A« in »B« in maksimum karta.

Viri, literatura in fotografije priložnostnih filatelističnih izdaj: osebni arhiv Gregorja Cerkvénika, Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka.

cerkvenikgregor@gmail.com

Prenesi aplikacijo MojaPošta

Kjerkoli in kadarkoli
upravljaljaj s svojimi
paketi.

Aplikacija MojaPošta omogoča:

- ↑ pregled in sledenje prejetih paketov,
- ↑ pošiljanje in preusmerjanje paketov,
- ↑ varno obveščanje prek potisnih sporočil.

